

Afwegingskader

Doel

Er zijn verschillende warmteconcepten denkbaar waarmee in de warmtebehoefte kan worden voorzien. De afweging om tot een bepaald concept te komen dient te worden onderbouwd. Een afwegingskader is een middel om stakeholders te laten reflecteren op de verschillende warmteconcepten.

Doel van een afwegingskader is om warmteconcepten onderling te vergelijken en waarderen. Dit draagt bij aan het onderlinge gesprek tussen stakeholders, waarmee uiteindelijk ook meer draagvlak zal zijn voor het uiteindelijk gekozen warmteconcept.

Het is ook mogelijk om de methodiek in te zetten als filter om een groot aantal mogelijke warmteconcepten onderbouwd terug te brengen tot een beperkt aantal kanshebbers.

Doelgroep

De doelgroep van het ontwikkelde afwegingskader zijn stakeholders met een belang bij het gekozen warmteconcept. In de eerste plaats zijn dit partijen waar de uiteindelijke warmtebehoefte is voorzien, bijvoorbeeld gebouweigenaren. Aanvullend kunnen ook partijen zoals gemeente, warmtebedrijf, beheerder warmtebron en experts worden gevraagd om een visie / input aan te leveren aan de hand van het afwegingskader.

Beschrijving

Een afwegingskader bestaat uit een aantal randvoorwaarden ('kritische succesfactoren', KSF) waar een warmteconcept volgens betrokkenen aan zou moeten voldoen. Deze randvoorwaarden kunnen op verschillende manieren tot stand komen, bijvoorbeeld door middel van interviews met betrokkenen die een rol spelen in de uiteindelijke keuze voor het concept (gemeente, vastgoedeigenaren), de eindgebruikers van de warmte/koude, energiebedrijven, etc. Onder elk van deze KSF worden vervolgens verschillende 'Key Performance Indicators' (KPI) gespecificeerd, die ervoor zorgen dat scores nauw-

keuriger worden en (waar mogelijk) kwantificeerbaar zijn. Om de stappen te doorlopen nemen we Amstel III (een wijk in Amsterdam Zuidoost) als voorbeeld (zie ook: kader). Het afwegingskader voor Amstel III is opgesteld voor 7 theoretisch mogelijke warmteconcepten. Wanneer overeenstemming is over KSFs en KPIs, geven verschillende experts, bij voorkeur met diverse achtergrond, op alle KPIs een waardering, waarna gemiddelde scores worden opgemaakt per KPI per warmteconcept (in bijgaande visual van 1 t/m 10). Ook wordt inzichtelijk gemaakt op welke punten de meningen binnen de groep het sterkst uiteenlopen. Dit wordt gedaan door een standaarddeviatie uit te rekenen, zodat daar een gerichte discussie over kan worden gevoerd.

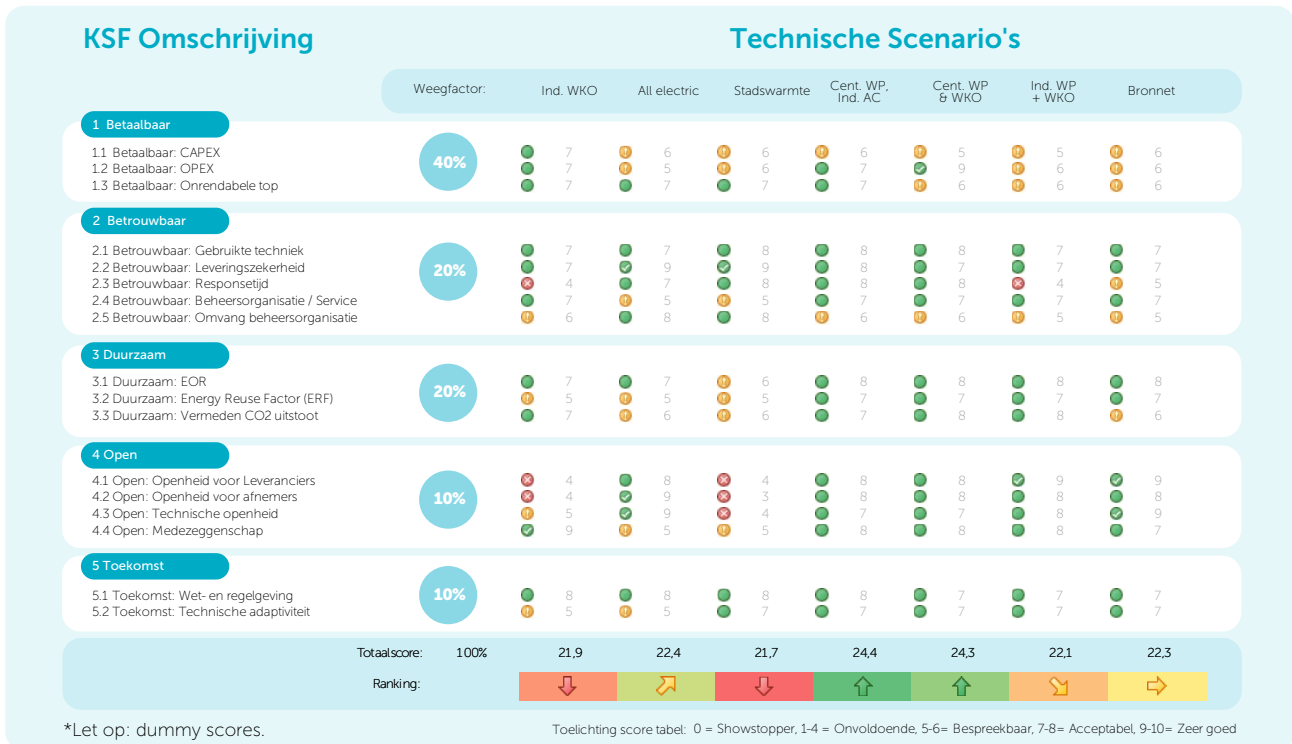
Amstel III casus

In het RiRa Amstel III project zijn interviews met vastgoed eigenaren en projectontwikkelaars afgenomen. Op deze manier kon deze doelgroep bijdragen aan de uiteindelijke keuze voor een bepaald warmteconcept. Opties zijn een collectieve oplossing, maar ook een individuele oplossing (op gebouwniveau). Uit de interviews werden KSFs en KPIs geselecteerd, op basis waarvan verschillende opties konden worden afgewogen. De gekozen KSFs en KPIs zie je terug in de tabel op de volgende pagina (let op: figuur bevat dummy scores).

Aan de hand van de resultaten in het afwegingskader en de hierop volgende discussie kan gekozen worden om een aantal concepten te laten afvallen. Dit geeft ruimte om overgebleven scenario's in groter detail te scoren cq. door te rekenen (bijvoorbeeld: de financiële business case / return on investment.)

Het invullen van het afwegingskader vraagt het doorlopen van een aantal stappen. Deze stappen worden gevisualiseerd op de volgende pagina. Niet te onderschatten aspecten betreffen de complexiteit (tijd) om het kader in te vullen en de discussie die het tot gevolg kan hebben. Om dit te beperken is het belangrijk om op voorhand helder

Afwegingskader technische scenario's warmte/koudenet

te formuleren vanuit welke perspectief het afwegingskader dient te worden ingevuld. Verder is een algemene aanbeveling om stakeholders de ruimte te bieden om in de notities bij het afwegingskader ook een toelichting bij specifieke overwegingen mee te geven. Zodoende is beter herleidbaar welke gedachte een participant had bij het toekennen van expliciet hoge of lage scores.

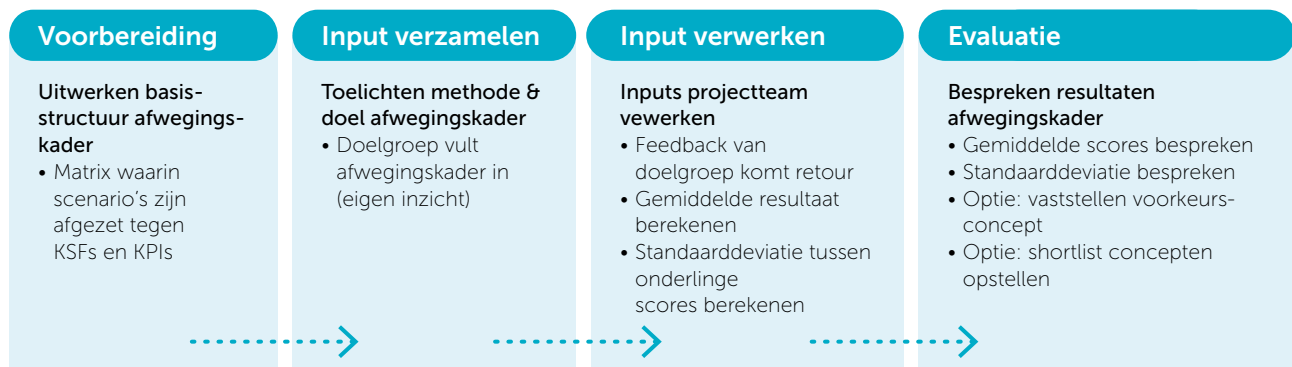
Resultaat

Een afwegingskader (indirect) gevoed door stakeholders zelf, biedt een mooi uitgangspunt om keuzes te maken tussen verschillende warmteconcepten op gebiedsniveau. Zij maakt het mogelijk om voor- en nadelen van de

verschillende concepten onderling te vergelijken, waarbij inzichtelijk wordt welk concept het meeste draagvlak heeft, en daardoor wellicht het meest kansrijk ('gedragen') is. Eventueel kan een eerste 'hoog over' score gegeven worden, waardoor een paar scenario's afvallen, en de overgebleven scenario's in groot detail kunnen worden gescoord cq. doorgerekend.

Als meerdere stakeholders het afwegingskader hebben ingevuld ontstaat de mogelijkheid om te vergelijken waar onderlinge verschillen in inzicht en/of perceptie zitten van een warmteconcept.¹ Dit kan bijdragen aan het onderlinge begrip tussen stakeholders en belanghebbenden.

Stappenplan afwegingskader

1. Zie als interactieve tool hiervoor het RiRa-spel zoals ontwikkeld vanuit de Hogeschool van Amsterdam.